

MATEMATIKA 5

M5PAD20C0T01

DIDAKTICKÝ TEST

Jméno a příjmení

Počet úloh: 14

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

Povolené pomůcky: pouze psací a rýsovací potřeby

- **Časový limit** pro řešení didaktického testu **je uveden na záznamovém archu.**
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Odpovědi pište **do záznamového archu.** Při zápisu použijte **modře nebo černě** písíci propisovací tužku, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně.**
- **Výsledky** úloh, u kterých nejsou uvedeny nabídky odpovědí (1–6 a 14), zapište čitelně do vyznačených bílých polí záznamového archu.

1

- Pokud budete chtít provést opravu, původní výsledek přeškrtněte a nový výsledek zapište do stejného pole.
- V úloze z geometrie (7) **rýsujte tužkou** a následně všechny čáry i písmena **obtáhněte propisovací tužkou.**
- U zbývajících úloh (8–13) je uvedena nabídka odpovědí. U každé takové úlohy nebo podúlohy je **právě jedna** nabízená **odpověď správná.**
- Odpověď, kterou považujete za správnou, zakřížkujte v záznamovém archu podle obrázku.

	A	B	C	D	E
10	☐	☐	☒	☐	☐

- Pokud budete chtít svou odpověď **opravit**, zabarvěte původně zakřížkovaný čtvereček a zakřížkujte nový čtvereček.

	A	B	C	D	E
10	☒	☐	☒	☐	☐

- Jakýkoliv jiný způsob záznamu odpovědí (např. dva křížky u jedné otázky) bude považován za nesprávnou odpověď.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku **se neudělují záporné body.**

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYN!

V úlohách 1–6 a 14 přepište **do záznamového archu** pouze **výsledky**.

max. 4 body

1 Vypočtete:

1.1

$$305 - 20 + 15 : 5 - 2 \cdot (4 + 2 \cdot 3) =$$

Řešení:

$$305 - 20 + 15 : 5 - 2 \cdot (4 + 2 \cdot 3) = 285 + 3 - 2 \cdot (4 + 6) = 288 - 2 \cdot 10 = \mathbf{268}$$

1.2

$$(883 + 884 + 885) : 3 - 880 : 4 =$$

Řešení:

$$(883 + 884 + 885) : 3 - 880 : 4 = (884 + 884 + 884) : 3 - 220 = 884 - 220 = \mathbf{664}$$

max. 4 body

2

2.1 Sjezdovka je o polovinu delší než lanovka. Jejich délky se liší o čtvrt kilometru.

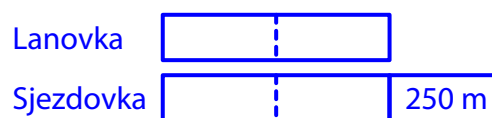
Vypočtete v metrech délku sjezdovky.

Řešení:

$$1 \text{ km} = 1000 \text{ m,}$$

$$1000 \text{ m} : 4 = 250 \text{ m}$$

$$\text{Sjezdovka: } 3 \cdot 250 \text{ m} = \mathbf{750 \text{ m}}$$

2.2 Jízda lanovkou trvala 1 minutu a 24 sekund.
Lyžař sjel sjezdovku za dobu o třetinu kratší.

Vypočtete v sekundách, za jak dlouho sjel lyžař sjezdovku.

Řešení:

$$1 \text{ min } 24 \text{ s} = 84 \text{ s}$$

$$84 \text{ s} : 3 = 28 \text{ s}$$

$$\text{Jízda po sjezdovce: } 84 \text{ s} - 28 \text{ s} = \mathbf{56 \text{ s}}$$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 3

Na každé z 6 kartiček bylo zapsáno jedno číslo od 1 do 6.
Žádná dvojice kartiček neobsahovala stejné číslo.

Tři kartičky měl Eda a zbývající tři Petr.

Součet čísel na Edových kartičkách byl o 3 větší než součet čísel na Petrových kartičkách.

(CZVV)

max. 3 body

3 Určete, která čísla byla na Petrových kartičkách.

Najděte všechna řešení.

(Nezapisujte čísla na Edových kartičkách.)

Řešení:

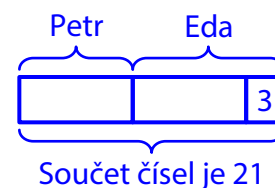
Součet čísel na všech kartičkách:

$$1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 = 21$$

Součet čísel na Petrových kartičkách:

$$(21 - 3) : 2 = 18 : 2 = 9$$

Čísla na Petrových kartičkách: **1, 2, 6; 1, 3, 5; 2, 3, 4**

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 4

Děti koupily mamince k narozeninám kytici růží, bonboniéru, ozdobnou záložku a knihu.
Kytice s bonboniérkou stály celkem 180 korun. Kytice byla dvakrát dražší než bonboniéra.
Všechny čtyři dárky stály celkem 310 korun. Samotná kniha byla o 100 korun dražší než ozdobná záložka.

(CZVV)

max. 4 body

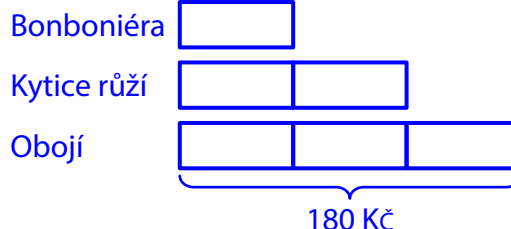
4 Vypočtete,

4.1 kolik korun zaplatily děti za kytici růží,

Řešení:

Cena bonboniéry: $180 \text{ Kč} : 3 = 60 \text{ Kč}$

Cena kytice růží: $2 \cdot 60 \text{ Kč} = 120 \text{ Kč}$

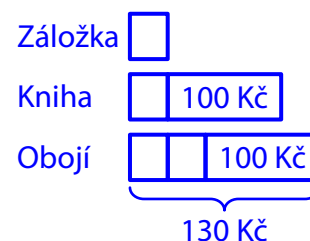
4.2 kolik korun stála ozdobná záložka.

Řešení:

Cena knihy a záložky dohromady:

$$310 \text{ Kč} - 180 \text{ Kč} = 130 \text{ Kč}$$

Cena záložky: $(130 \text{ Kč} - 100 \text{ Kč}) : 2 = 15 \text{ Kč}$

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 5

Kouzelník přinesl víle kouzelný podnos se 42 bílými perlami.

Víla z podnosu odebírala perly na šperky. **Za každou** odebranou bílou perlu se na podnose okamžitě vykouzlily 4 růžové perly, ale na růžové perly kouzlo nefungovalo.

Z prvních 30 odebraných **bílých** perel víla vytvořila náhrdelník. Když ho dokončila, začala z podnosu odebírat další perly (bílé i růžové) na korunku. Perly na korunku odebírala tak dlouho, dokud nebyl podnos prázdný.

(CZVV)

max. 4 body

5 Vypočtete,

5.1 kolik perel bylo na podnose, když víla dokončila náhrdelník,

Řešení:

Zbývající bílé perly: $42 - 30 = 12$
Vykouzlené růžové perly: $4 \cdot 30 = 120$ } Počet perel na podnose: $12 + 120 = 132$

5.2 kolik perel odebrala víla z podnosu na korunku.

Řešení:

Perly na podnosu po vytvoření náhrdelníku: 12 bílých a 120 růžových

Nově vykouzlené růžové perly: $4 \cdot 12 = 48$

Počet perel odebraných na korunku: $12 + 120 + 48 = 180$

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 6

Každý ze tří spolužáků měl zapsat co nejvíce hlavních měst evropských států.

Adam zapsal 12 hlavních měst, stejně jako Bětko, ale Eliška jich zapsala jen 6.

Mezi všemi zapsanými hlavními městy byla 2 města zapsána třikrát, 7 měst dvakrát a ostatní jen jedenkrát.

(CZVV)

max. 4 body

6 Vypočtete,

6.1 kolik hlavních měst bylo zapsáno jen **jedenkrát**,

Řešení:

Součet počtů zapsaných měst Adamem, Bětkou a Eliškou: $12 + 12 + 6 = 30$

Počet všech zápisů měst, která se vyskytla víckrát: $2 \cdot 3 + 7 \cdot 2 = 20$

Počet měst zapsaných jednou: $30 - 20 = 10$

6.2 kolik **různých** hlavních měst bylo celkem zapsáno.

Řešení:

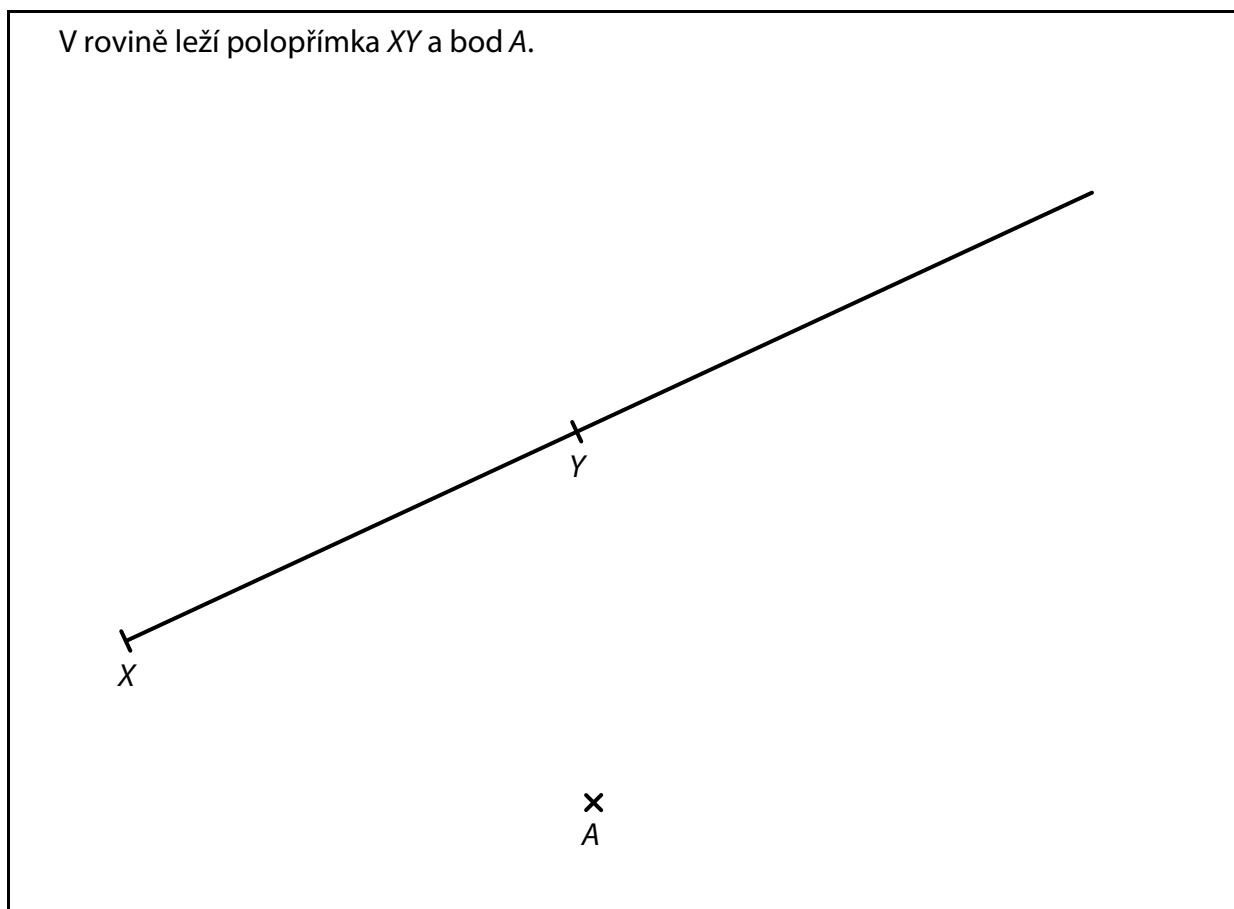
10 měst bylo zapsáno jednou, 7 měst dvakrát a 2 města třikrát.

Počet různých měst: $10 + 7 + 2 = 19$

7 Doporučení: Rýsujte přímo do záznamového archu.

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 7.1

V rovině leží polopřímka XY a bod A .

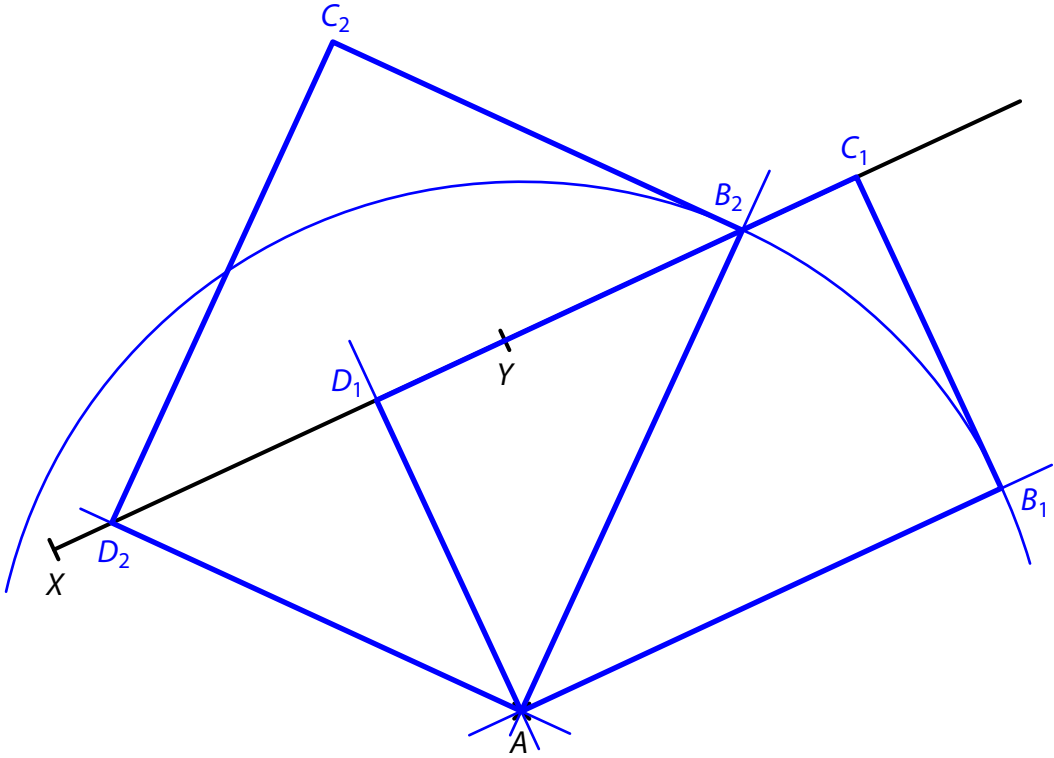
(CZVV)

7.1 Bod A je vrchol obdélníku $ABCD$. Jiné dva vrcholy tohoto obdélníku leží na polopřímce XY a délka strany AB je 7 cm.

Sestrojte vrcholy B, C, D obdélníku $ABCD$, **označte** je písmeny a obdélník **narýsujte**. Najděte všechna řešení.

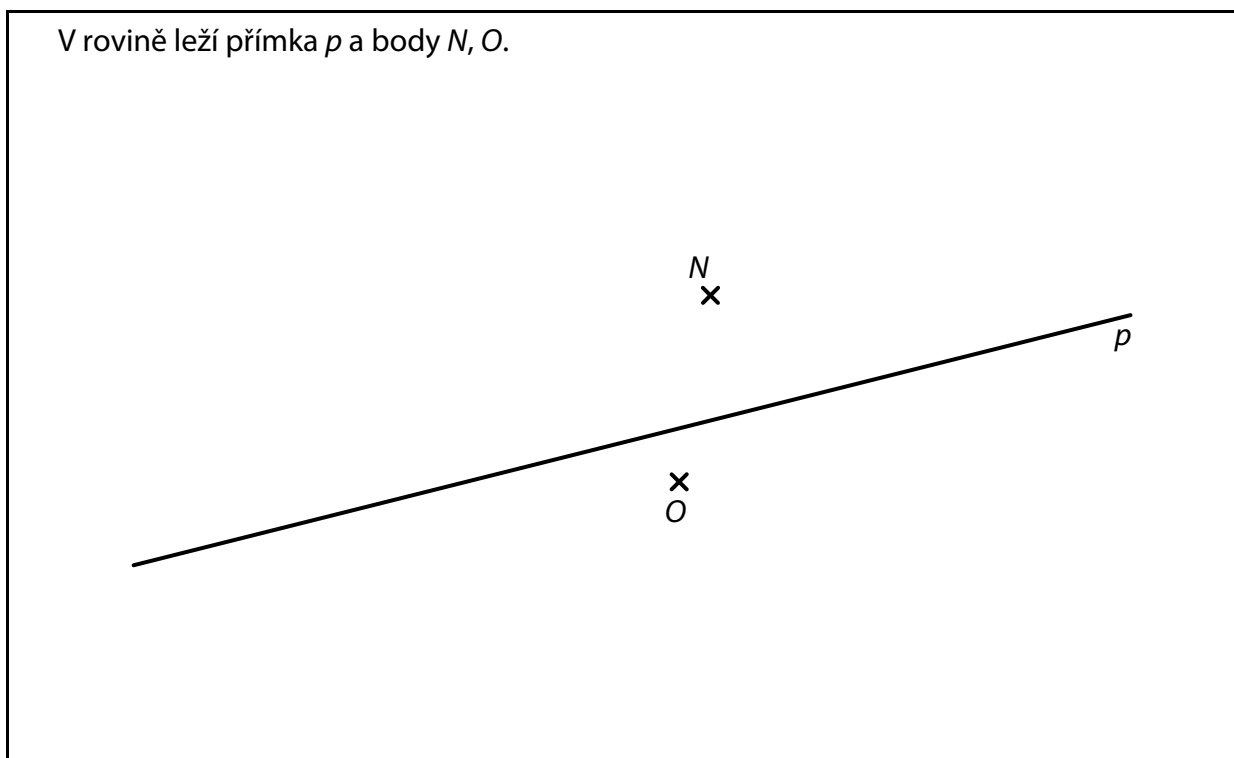
V záznamovém archu obtáhněte vše **propisovací tužkou** (čáry i písmena).

Řešení:

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 7.2

V rovině leží přímka p a body N, O .

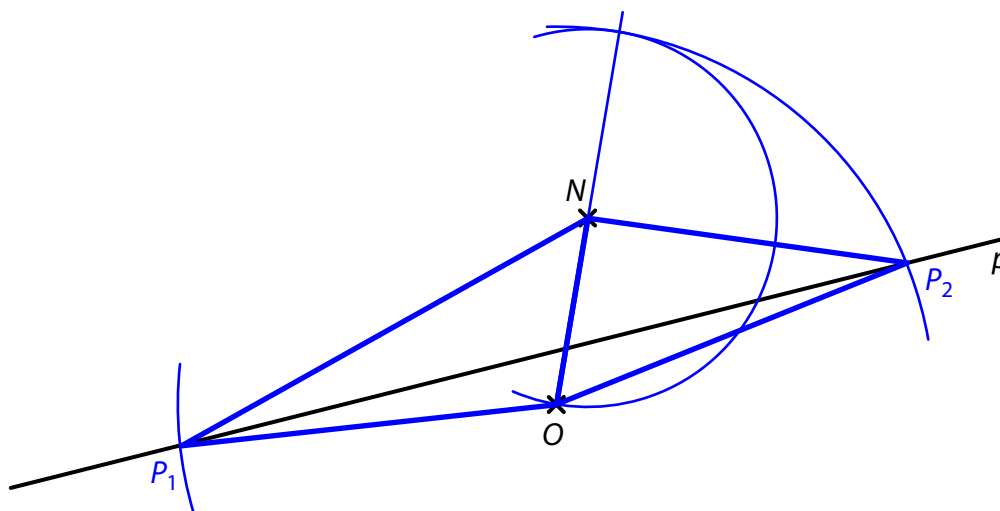
(CZVV)

7.2 Body N, O jsou vrcholy trojúhelníku NOP . Vrchol P tohoto trojúhelníku leží na přímce p . Délka strany NO je polovinou délky strany OP .

Sestrojte vrchol P trojúhelníku NOP , **označte** jej písmenem a trojúhelník **narýsujte**. Najděte všechna řešení.

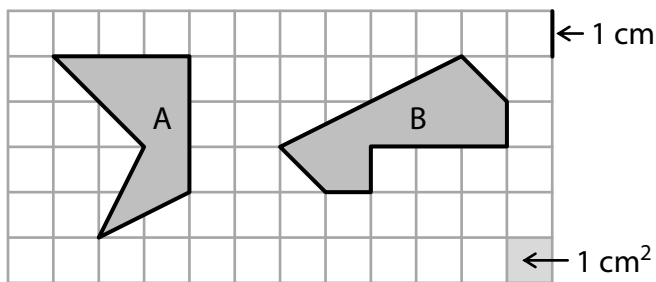
V záznamovém archu obtáhněte vše **propisovací tužkou** (čáry i písmena).

Řešení:

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 8

Ve čtvercové síti jsou zakresleny dva tmavé obrazce A, B.
Vrcholy obou obrazců leží v mřížových bodech.

Každý čtvereček čtvercové sítě má stranu délky 1 cm a obsah 1 cm^2 .

(CZVV)

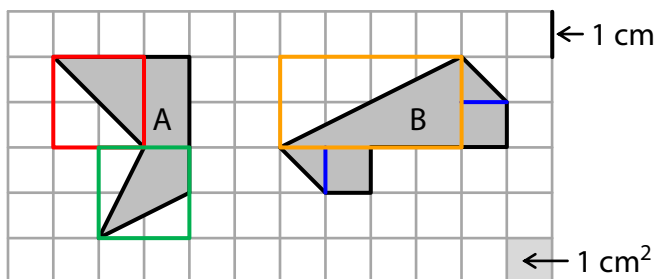
max. 4 body

8 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení (8.1–8.3), zda je pravdivé (A), či nikoli (N).

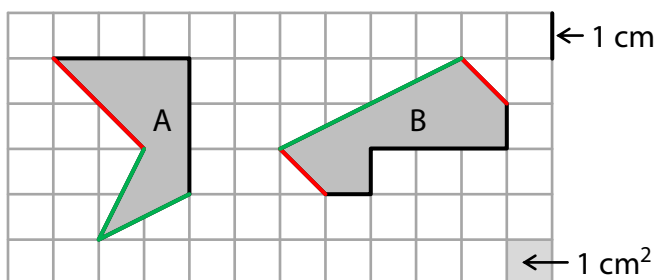
- 8.1 Obsah obrazce A je 7 cm^2 .
8.2 Obsah obrazce B je o 1 cm^2 větší než obsah obrazce A.
8.3 Obvod obrazce B je stejný jako obvod obrazce A.

A	N
☐	☒
☒	☐
☒	☐

Řešení:

- 8.1 Obsah obrazce A: $4 \text{ cm}^2 : 2 + 4 \text{ cm}^2 - 2 \cdot 1 \text{ cm}^2 + 2 \text{ cm}^2 = 6 \text{ cm}^2$
Tvrzení 8.1 je **nepravdivé**.
8.2 Obsah obrazce B: $8 \text{ cm}^2 : 2 + 2 \text{ cm}^2 + 1 \text{ cm}^2 = 7 \text{ cm}^2$
Obsah obrazce B je o 1 cm^2 větší než obsah obrazce A.
Tvrzení 8.2 je **pravdivé**.

- 8.3 Úsečky vyznačené stejnou barvou mají v obou obrazcích stejný součet délek.
Obvody obou obrazců jsou stejné.
Tvrzení 8.3 je **pravdivé**.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 9

Adéla a Hana dostaly stejnou knihu.

Hana přečetla z knihy denně 10 stran. Adéla přečetla celou knihu za 8 dní a každý den z ní přečetla o polovinu více stran než Hana.

(CZVM)

2 body

9 Za kolik dní přečetla knihu Hana?

- A) za méně než 10 dní
- B) za 10 dní
- C) za 12 dní
- D) za 15 dní
- E) za více než 15 dní

Řešení:

Hana četla denně: 10 stran

Adéla četla denně: 10 stran + 5 stran = 15 stran

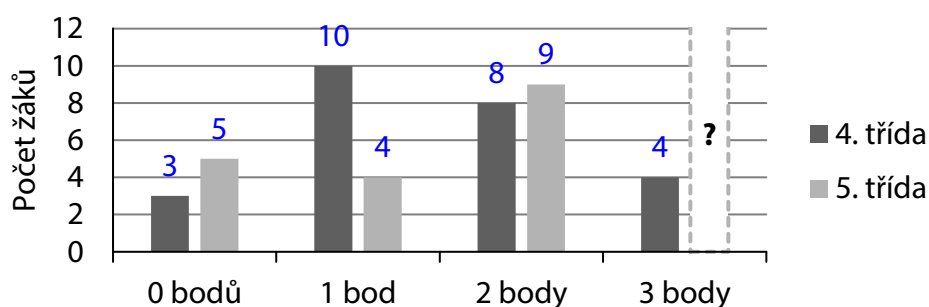
Počet stran celé knihy: $8 \cdot 15 = 120$

Počet dní, kdy četla knihu Hana: $120 : 10 = \mathbf{12}$

VÝCHOZÍ TEXT A GRAF K ÚLOHÁM 10–11

Všichni žáci 4. a 5. třídy se zúčastnili soutěže, v níž mohl každý z nich získat 0 až 3 body.

V následujícím grafu jsou uvedeny počty žáků, kteří získali v soutěži daný počet bodů, jeden údaj však chybí.

Žáci 4. třídy získali v soutěži celkem o 2 body méně než žáci 5. třídy.

(CZVV)

2 body

10 Kolik bodů celkem získali v soutěži žáci 5. třídy?

- A) 34 bodů
- B) 36 bodů
- C) 38 bodů
- D) 40 bodů
- E) jiný počet bodů

Řešení:

Součet bodů, které získali žáci 4. třídy:

$$3 \cdot 0 + 10 \cdot 1 + 8 \cdot 2 + 4 \cdot 3 = 0 + 10 + 16 + 12 = 38$$

Součet bodů, které získali žáci 5. třídy: $38 + 2 = 40$

2 body

11 Kolik žáků chodí do 5. třídy?

- A) méně než 24 žáků
- B) 24 žáků
- C) 25 žáků
- D) 26 žáků
- E) více než 26 žáků

Řešení:

Součet bodů všech žáků 5. třídy, kteří získali po 3 bodech:

$$40 - (5 \cdot 0 + 4 \cdot 1 + 9 \cdot 2) = 40 - 22 = 18$$

Počet žáků 5. třídy, kteří získali po 3 bodech (chybějící sloupec v grafu): $18 : 3 = 6$

Celkový počet žáků 5. třídy: $5 + 4 + 9 + 6 = 24$

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 12

První číslo je čtvrtinou druhého čísla.

Třetí číslo je 64, což je čtyřnásobek druhého čísla.

(CZVV)

2 body

12 Jaké je první číslo?

A) 64

B) 32

C) 16

D) 8

E) 4

Řešení:

Druhé číslo je čtvrtina třetího čísla: $64 : 4 = 16$

První číslo je čtvrtina třetího čísla: $16 : 4 = 4$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 13

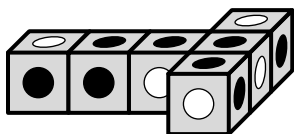
Ve stavebnici je 18 stejných krychlí. Krychle mají na každé stěně jeden puntík. Na každé krychli jsou 2 bílé a 4 černé puntíky. **Bílé puntíky** jsou na krychli umístěny vždy **proti sobě** (buď nahoře a dole, nebo vpředu a vzadu, nebo vpravo a vlevo).

Slepili jsme první a druhé těleso, každé z 6 krychlí. První těleso má na celém svém povrchu (tedy i zespodu) 26 puntíků (bílých i černých dohromady).

Podle schématu slepíme ze zbývajících 6 krychlí třetí těleso.

První těleso

Druhé těleso

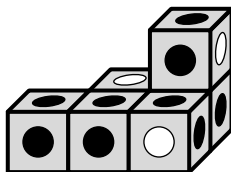
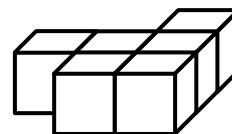

Schéma třetího tělesa

(CZVV)

max. 5 bodů

13 Přiřadte ke každé otázce (13.1–13.3) správnou odpověď (A–F).

13.1 Jaký je počet černých puntíků na povrchu prvního tělesa? B

13.2 Jaký je počet černých puntíků na povrchu druhého tělesa? A

13.3 Jaký je **největší** možný počet černých puntíků na povrchu třetího tělesa? D

A) 17

B) 18

C) 19

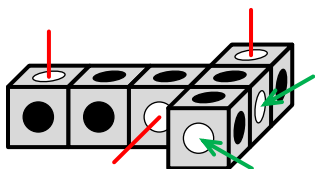
D) 20

E) 21

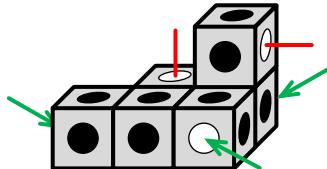
F) jiný počet

Řešení:

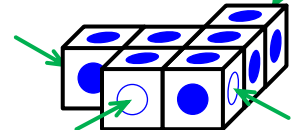
První těleso

Druhé těleso

Jedno z vyhovujících třetích těles

Červená čára prochází 2 bílými puntíky na povrchu tělesa. Zelená šipka ukazuje na kostku, která má na povrchu tělesa právě 1 bílý puntík.

13.1 Počet černých puntíků: $26 - (6 + 2) = 26 - 8 = 18$

13.2 Počet všech puntíků na povrchu (bílých i černých): $5 + 3 + 4 + 4 + 3 + 5 = 24$

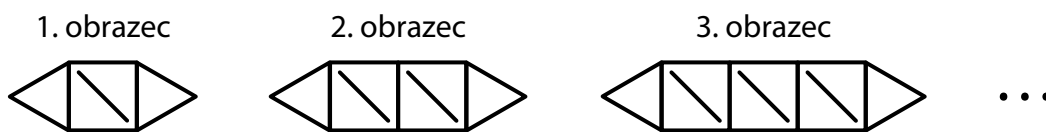
Počet černých puntíků: $24 - (4 + 3) = 24 - 7 = 17$

13.3 Počet všech puntíků na povrchu (bílých i černých): $4 + 4 + 5 + 3 + 3 + 5 = 24$

Počet černých puntíků: $24 - 4 = 24 - 4 = 20$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 14

První obrazec je sestaven z 9 sirek, druhý obrazec je sestaven ze 13 sirek a třetí i všechny následující obrazce se postupně zvětšují podle téhož pravidla.

(CZVV)

max. 4 body

14 Určete,

14.1 o kolik sirek má 5. obrazec více než 3. obrazec,

Řešení:

Každý další obrazec má vždy o 4 sirky více než předcházející.
Pořadí třetího a pátého obrazce se liší o 2 místa,
tedy 5. obrazec bude mít o $(2 \cdot 4)$ sirek více než 3. obrazec.

Hledaný počet sirek: $2 \cdot 4 = 8$

14.2 z kolika sirek je sestaven 20. obrazec,

Řešení:

Pořadí prvního a dvacátého obrazce se liší o 19 míst,
tedy 20. obrazec bude mít o $(19 \cdot 4)$ sirek více než 1. obrazec.

Počet sirek ve 20. obrazci: $9 + 19 \cdot 4 = 9 + 76 = 85$

14.3 kolikátý obrazec je sestaven ze 129 sirek.

Řešení:

Hledaný obrazec obsahuje o $(129 - 9)$ více sirek, než první obrazec.
Pořadí hledaného obrazce je tedy o $(120 : 4)$ míst vyšší, než pořadí prvního obrazce.

Pořadí hledaného obrazce: $1 + (120 : 4) = 1 + 30 = 31$